

Profesionālā tālākizglītības centra “Moreno psihodrāmas izglītības centrs” Ētikas kodekss esošajiem un topošajiem psihodramatistiem

1. ĒTIKAS KODEKSĀ LIETOTIE PAMATJĒDZIENI

1. **Ētikas Kodekss** (turpmāk Kodekss) regulē psihoterapeita darbības ētiskās normas, kā arī psihoterapeita, un klienta attiecības. Šis Kodekss darbojas saskaņā ar Psihodrāmas un sociometrijas profesionālās biedrības, Latvijas Psihoterapeitu Biedrības, FEPTO un Eiropas psihoterapijas asociācijas Ētikas kodeksiem.
2. Vārdi „psihoterapeits”, „psihoterapijas speciālists”, „klients” Kodeksa tekstā apzīmē gan vīriešus, gan sievietes, vienskaitlī un daudzskaitlī.
3. **Psihoterapeits** ir persona ar pabeigtu ārsta izglītību un profesionālu izglītību konkrētā psihoterapijas virzienā un psihodrāmas biedrības psihoterapeita sertifikātu/Latvijas Psihoterapeitu biedrības sertifikātu.
4. **Psihoterapijas speciālists** ir persona ar profesionālu izglītību konkrētā psihoterapijas virzienā un biedrības psihoterapijas speciālista sertifikātu.
5. Psihoterapeits/psihoterapijas speciālists veic praktisku psihoterapeitisku darbu. Psihoterapeits/psihoterapijas speciālists strādā privātp praksē un (vai) organizācijā, un veic psihoterapiju, sadarbojoties ar vienu vai vairākiem klientiem (ar bērnu; pieaugušo; pāri; ģimeni; grupu).
6. Psihoterapeita/psihoterapijas speciālista klients ir fiziska persona vai grupa, kas, sadarbojoties ar psihoterapeitu/ psihoterapijas speciālistu, gūst profesionālu psihoterapeitisku palīdzību. Nepilngadīgu un (vai) nepilntiesīgu klientu intereses psihoterapijā pārstāv arī trešās personas: piemēram, vecāki; aizbildņi; juridiskas personas.
7. **Psihodramatists** – pilnu izglītību psihodrāmā, sociometrijā un grupu psihoterapijā apguvusi persona. Ieguvusi izglītības dokumentu par sekmīgu programmas apguvi ar ierakstu “psihodrāmas, sociometrijas un grupu psihoterapijas psihoterapeits/psihoterapijas specialists (līderis)”.

2. PAMATPRINCIPI

1. Šīs Ētikas kodekss regulē psihodrāmas, sociometrijas un grupu psihoterapijas speciālistu un psihoterapeitu darbības ētiskās normas, kā arī psihodramatistu un klienta attiecības.
2. Psihodramatists rūpējas par savstarpējo attiecību kvalitāti ar klientu gan individuālajās sesijās, gan grupas nodarbībās, vienmēr respektē klienta intereses un viņa individualitāti.
3. Psihodramatists atbalsta klientu tā individuālajā attīstībā, kā arī sekmē viņa atbildību visās klienta izvēlēs un atbildīgu lēmumu pieņemšanā.
4. Psihodramatistam būtu jāapzinās visu (psihodramatists-klients-grupa – klienti grupas kontekstā) savstarpējo attiecību spēcīgo ietekmi uz psihoterapijas efektivitāti.
5. Psihodramatistam ir jāapzinās, ka psihodrāma, sociometrija un grupu psihoterapija var atstāt iespaidu uz citām klienta attiecībām ārpus psihoterapijas laika un telpas, kas var izraisīt dažādas konfliktsituācijas. Psihodramatistam ir jāinformē klients par potenciālo risku.
6. Psihodramatistam ir jāatpazīst un jācenšas novērst duālo savstarpējo attiecību situācijas, kas pastāv ar darba devējiem, tuviem draugiem, radiem, partneriem, kuri varētu ietekmēt viņa profesionālo lēmumu.
7. Psihodramatists nedrīkst diskriminēt klientu pēc tā sociālās izcelsmes, sociāli ekonomiskā stāvokļa, vecuma, dzimuma, tautības, rases, reliģiskās vai idejiskās pārliecības.
8. Psihodramatists ir pilnībā atbildīgs par savu profesionālo darbību un savu darbu organizē saskaņā ar Moreno psihodrāmas izglītības centra, FEPTO un NBBE Ētikas kodeksiem, Latvijas psihodrāmas, sociometrijas un grupu psihoterapijas asociācijas vai Psihodrāmas un sociometrijas profesionālās biedrības, Latvijas Psihoterapeitu Biedrības Ētikas kodeksiem un valstī esošo likumdošanu.

3. KONFIDENCIALITĀTE

1. Psihodramatists garantē klientam pilnīgu personiska un sociāla rakstura informācijas konfidencialitāti (izņemot gadījumus, kuri ir paredzēti 2.3. punktā), slēdzot psihoterapijas līgumu klients par to ir jāinformē.

2. Informāciju zinātniskiem nolūkiem vai publikācijām psihodramatists sagatavo un pasniedz veidā, kas garantē klienta pilnīgu anonimitāti.
3. Gadījumos, kad no klienta saņemtā informācija psihodramatista ieskatā liecina par personai vai sabiedrībai nenovēršami draudošām briesmām, psihodramatistam ir jākonsultējas ar savu supervizoru un jānodod šī informācija kompetentām institūcijām (medikumiem, policijai), par ko klients tiek informēts, uzsākot psihoterapeitiskās attiecības.
4. Psihodramatistam nav tiesību izmantot psihoterapijas laikā iegūto informāciju klienta šantāžai vai personiskā labuma gūšanai.

4. DROŠĪBA

1. Psihodramatistam ir jārūpējas par drošu vidi un vietu psihodrāmā (monodrāmā), sociometrijai un grupu psihoterapijai.
2. Psihodramatistam jāparedz pietiekami plaša telpa grupas darbībai. Kā arī jāpārliedzinās, lai telpā ir pietiekama gaisa ventilācija, apgaismojums un siltums. Rekvizītiem izmantojami priekšmeti, kuri ir droši un nerada apdraudējumu to lietošanas laikā.
3. Psihodramatistam tiek rekomendēts apdrošināt viņa profesionālo darbību.

5. PSIHOTERAPIJAS LĪGUMS

1. Pirms līguma sastādīšanas, ar klientu psihodramatistam ir jāizskaidro galvenās psihodrāmas, sociometrijas un grupu psihoterapijas iezīmes un iespējamie pozitīvie un negatīvie šīs psihoterapijas efekti. Ja klients piekrīt piedāvātajiem noteikumiem, var vienoties par mutisku vai rakstisku līgumu. Ja psihodramatists uzskata, ka klientam šī metode nav piemērota vai pats klients atsakās no tās, ir jāpiedāvā cita psihoterapijas metode vai cita profesionāla palīdzība.
2. Psihodrāmas, sociometrijas un grupu psihoterapijas līgums nosaka psihoterapeitiskās darbības robežas, konfidencialitātes pakāpi, sesiju iespējamo skaitu un biežumu, saziņu starp sesijām, psihodrāmas pabeigšanas noteikumus, savstarpēju finansiālo atbildību, iespējamo medicīniskās palīdzības nepieciešamību, psihiatra konsultācijas iespējas, sūdzību iesniegšanas kārtību u.c.

6. VISPĀRĒJIE ĒTISKIE PRINCIPI

1. Psihodramatists ir pilnība atbildīgs par savu profesionālo rīcību, īpaši ņemot vērā klienta un psihodramatista mijiedarbības psihoterapeitisko raksturu.
2. Psihodramatists nedrīkst ekspluatēt un ļaunprātīgi izmantot klienta uzticēšanos, apmierināt personīgās vajadzības (emocionālās, seksuālās, sociālās un ekonomiskās), būt pavisām attiecībā uz saviem profesionālajiem pienākumiem attiecībā uz klientu.
3. Psihodramatistam ir jāzina par iespējamajiem personīgajiem un profesionālajiem ierobežojumiem un traucējumiem darbā, un ievērojot tos, jākonsultējas ar kolēģiem vai supervizoru un nepieciešamības gadījumā jānosūta klients pie cita psihoterapeita.
4. Komentēt vai apspriest kolēģu (citus psihoterapeitu un/vai psihoterapijas speciālistu) darbu klientu klātbūtnē nav ētiski.
5. Psihodramatists nedrīkst strādāt alkohola vai narkotisko vielu intoksikācijas stāvoklī vai arī, ja viņa somatiskās vai psihiskās veselības stāvoklis neļauj strādāt pilnvērtīgi.
6. Klienta interesēs un cienot savus kolēģus, ir jārespektē psihoterapeitiskās attiecības, kuras klientam ir ar citu psihoterapeitu.
7. Psihodramatists atbildīgi turpina personīgo un profesionālo attīstību apmeklējot regulāri supervīzijas un individuālo terapiju pēc nepieciešamības, kā arī apmeklējot profesionālās konferences, seminārus, rakstot publikācijas vai iepazīstas ar jaunākajām publikācijām.
8. Jebkura minēto principu neievērošana ir drauds klienta garīgajai veselībai, psihodrāmas, sociometrijas un grupu psihoterapijas imidžam un statusam, izmantoto psihodrāmas, sociometrijas un grupu psihoterapijas metožu efektivitātei un tiek uzskatīta par rupju kļūdu psihoterapeitisko metožu pielietošanā.

7. REKLĀMA

1. Psihodramatistam, reklamējot savus piedāvātos pakalpojumus, jāraksturo tos atbilstoši savai profesionālajai sagatavotībai, kvalifikācijai.
2. Nedrīkst sniegt maldinošu informāciju klientam par paredzamajiem/sagaidāmajiem rezultātiem.

3. Aizliegts reklāmā izmantot nepatiesu informāciju, minēt konkrētu cilvēku psihoterapeitisko pieredzi, izmantot rekomendācijas no klientiem, salīdzināt sevi ar kolēģiem un /vai citiem psihoterapijas virzieniem.

8. SŪDZĪBAS UN TO IZSKATĪŠANAS KĀRTĪBA

1. Sūdzības par Psihodramatistu iesniedzamas rakstveidā pēc viņa piederības kādā no Latvijā reģistrētajām organizācijām: Latvijas psihodrāmas, sociometrijas un grupu psihoterapijas asociācijā vai Psihodrāmas un sociometrijas profesionālajā biedrībā.

2. Katra organizācija atbilstoši iekšējai dokumentācijai izskata un apstrādā saņemtās sūdzības.

3. Sūdzības par izglītības centra darbību rakstveidā iesniedzamas moreno.instituts@gmail.com. Tās izskata un atbildes sagatavo izglītības centra padome. Nepieciešamības gadījumā, konsultējoties ar citiem speciālistiem.

Ētikas kodekss apstiprināts 2022.gada 30.decembrī.

Izglītības centra direktore Jolanta Baltiņa